צמירמנדי

מאת קרן לוויס
ציורים מיכאל ובר

תרגום ועריכה
יוחנן דביר

אני קורא ספרים
ספרי ילדים מארצות שונות,
מתורגמים, ערוכים ומודפסים ע"י יוחנן דביר
סידרה לזכרו של
אסא דביר (1954-1975)

להבות הבשן 2004

היה היה פעם דובון יפהפה גדול, שישב על מדף בחנות גדולה במדור הצעצועים וחיכה שמישהו יקנה אותו וייקח אותו לביתו.
קראו לדובון צמירמנדי. וזה לא היה דובון רגיל. פרוותו הייתה בצבע אפור בהיר, אוזניו, אפו ורגליו בצבע דבש. לעיניים שלו היה מבט רך וחם ולפניו היה מראה חכם ביותר.
צמירמנדי היה נראה מסודר מאוד במעיל חום עם עניבה זהובה על צווארו.
לעניבה הייתה מחוברת תווית עם שמו, כתוב באותיות שחורות וגדולות: **צמירמנדי**.
הוא הגיע לחנות בדיוק לקראת החנוכה, כשחנוכייה גדולה עמדה בחלון, מטרים על מטרים של סרטים צבעוניים מסביב, ושירי החנוכה נשמעים כל הזמן.
צמירמנדי במיוחד אהב את שיר הסביבון. שיר זה עשה לו טוב בלב ושימח אותו מאוד.
בזמן הזה היו עוד הרבה מאוד דובונים בחנות, שעשו לו חברה.

למעשה היו כל כך הרבה דובונים על המדף שבקושי היה לו מקום לזוז.
אבל הדובונים האלה נעלמו אחד אחד, כל אחד מהם הולך לביתו החדש כשהוא מנפנף ל צמירמנדי לשלום. בסוף הוא נשאר הדובון היחיד בחנות כולה.
הוא ציפה שאולי בכל זאת ימצא מי מבאי החנות שייקח אותו, אבל כולם היו עסוקים מאוד בקניות לקראת החג.

צמירמנדי ישב עצוב ובודד על המדף. הוא מאוד רצה שילד כלשהו ייקח אותו הביתה ויאהב אותו, ישחק איתו ויחבק אותו, כי אין חיבוק שהוא גדול מדי לדובון צעצוע.
הוא השתדל מאוד לא לבכות כי ידע שבכי יעשה את עיניו נפוחות ואדומות, ואז בוודאי איש לא ירצה לקנות אותו.
אך באמת, מדוע אף אחד לא בחר בו?
למה פסחו עליו ובחרו בדובונים קטנים יותר ואולי פחות יפים?
עד שיום אחד, לקראת חג הפסח על המדף שלו הופיעו שלוש ארנבות. היו להם אוזניים ארוכות מאוד ורגליים גדולות ושלושתן לבשו סודרי צמר. הארנבת ריטה לבשה סודר ורוד. רינה לבשה סודר ירוק ורותי סודר כחול. רותי ורינה היו תאומות וריטה האחות שלהן.
"איזה דובון חמוד אתה" אמרה ריטה ל צמירמנדי, אחרי

סגירת החנות, "אני מופתעת שעוד אף אחד לא קנה אותך ולא לקח הביתה."
"כך גם אני מופתע" אמר צמירמנדי, ולמרות כל המאמצים דמעה אחת התגלגלה על לחייו השעירות.

רינה ורותי קפצו מהמדף והתחילו לשחק במחבואים.
"תתנהגו יפה ואל תפילו צעצועם במשחק שלכם" אמרה להן ריטה.
ריטה הביטה טוב טוב על צמירמנדי. היא הסתכלה היטב בפניו, הלכה מסביבו, כשהיא מנענעת את אפה. הוא שם לב שאפים של הארנבות מתנועעים הרבה מאוד. אחר כך התיישבה ושקעה במחשבות זמן רב.
לצמירמנדי לא הייתה כבר סבלנות. "מה דעתך?" שאל "מדוע איש לא רוצה לקנות אותי? מה לא בסדר איתי?"
"זה כנראה השם שלך" ענתה ריטה.
"השם שלי!" קראה צמירמנדי "מה לא בסדר אם השם שלי?"
"או, הכל בסדר עם השם. השם צמירמנדי הוא יפה מאוד" ענתה ריטה "רק שהוא ארוך מאוד ואיש לא יזכור אותו ואפילו לא ידע לבטא אותו נכונה."

צמירמנדי תמיד ידע לבטא את שמו נכון. אבל הרי זה היה שמו שלו, וכל אחד ואחת יודעים לבטא את שמותיהם, או לפחות כך הם חושבים. כמובן לא כשהם קטנים מאוד. גם הוא לא ידע להגיד את שמו כשהיה קטן מאוד. אבל כשהתחיל ללכת לבית הספר ידע לומר את שמו היטב.

"צמירמנדי" נהג לומר המורה "תקריא לנו את האלף-בית."

והוא ידע להקריא את כל האותיות כולן מאלף ועד תו.

הוא היה דובון נבון מאוד.

לקראת פסח זוג הורים קנו את רינה ואת רותי בשביל הבנים התאומים שלהם. "הם נראים לי נחמדים" אמרה ריטה. היא הייתה מאוד מרוצה שאחיותיה מצאו בית טוב, אך היה לה קצת עצוב היא הרגישה כבר בחסרונן.

צמירמנדי מצא לה ממתק שהיא אהבה מאוד, על מנת לעודד אותה. הם ישבו ביחד ומצצו את מקלות השוקולד, אך השגיחו שלא ללכלך את בגדיהם.

תוך כדי כך התחילו שוב לדבר על השם צמירמנדי.

"לא הייתי רוצה לשנות אותו" אמר צמירמנדי, שם זה היה לי כל החיים שלי. זה אני."

"אבל זה גורם שאינך מוצא לך בית" אמרה ריטה "חייבים לשנותו."
היא קפצה למדור הספרים והביאה משם ספר הנקרא "שמות לתינוק שלך".
"מה דעתך על שם אדם?" שאלה "זה שם מכובד מאוד."
אך צמירמנדי נענע בראשו.
"ומה לגבי בועז? זה שם לדוב אמיץ."
אך צמירמנדי לא התרשם כלל. ריטה המשיכה לדפדף לפי כל האלף-בית.
"גדעון, דוד, הלל, ורדי, זאב, חיים, טוביה, יעקב, כרמל, לטיף, מנחם, נדב, סער, עוזי, פורת, צחי, קלמן, רזי, שמואל, תמיר.
אך צמירמנדי לא אהב אף אחד מהשמות האלה. בכל אופן לא בשביל עצמו.
"הם כולם שמות יפים" אמר כשהוא תוקע עוד חתיכת ופל מצופה לפיו, ומנגב את הפה במפית "אבל זה לא אני."
ריטה שקעה זמן רב במחשבה. רק אחרי שהשעון הגדול של החנות צלצל עשר פעמים אמרה:
"אני חושבת שמצאתי את התשובה. תוכל לקבל שם שגם קל לומר אותו וגם יישאר שמך באותו הזמן."

צמירמנדי השתומם. "אין בזה הגיון" אמר.
"אבל כן" ענתה ריטה "פשוט תקצר את שמך ותוריד חלק מהאותיות."
צמירמנדי התחיל להתעניין "זאת אומרת שאני אשאר צמירמנדי אבל יהיה לי שם קצר יותר ונוח יותר לאלה שיעדיפו אותו כך?"
"בדיוק כך" אמרה ריטה "ועם שם ארוך כזה כמו שלך, יש הרבה אפשרויות" והתחילה לספור אותם על אצבעותיה:

"צמיר, מנדי, רמי או מני, איזה נראה לך הכי יפה?"
צמירמנדי חשב ושקל.
"אני אוהב רמי, זה נראה לי מכובד מאוד."
ריטה נראתה מאוכזבת. אני אוהבת צמיר. זה חמים כזה ומתאים בדיוק לפרווה העבה שלך."
צמירמנדי עדיין היסס.
"תהיה עדין צמירמנדי" היא הזכירה לו וזה באמת שם מכובד. אבל צמיר פשוט ונוח יותר."
זאת הייתה החלטה קשה מאוד והם דנו בכך עד מאוחר בלילה. יש מעט מאוד דברים כל כך חשובים כמו שם של מישהו.
אבל לקראת בוקר ריטה הצליחה לשכנע אותו שהשם צמיר הוא הבחירה הטובה ביותר.
"את צודקת " אמר צמירמנדי תוך פיהוק "זה נעים להיות מכובד, אבל לא צריך להיות יותר מדי נפוח."

וכך צמירמנדי נעשה צמיר בקיצור.
"אני בטוחה שמחר יבוא מישהו ויקנה אותך." היא קפצה למדור כלי כתיבה הביאה משם עט סימון ועל התווית מתחת " צמירמנדי" כתבה "צמיר"
אך היא טעתה בכל זאת. כי למחרת דווקא אותה קנו והיא הלכה לבית החדש שלה.
את צמירמנדי לא קנו באותו יום. ולא למחרת ולא מחרתיים.
ולמעשה במשך כל השנה, שנראתה לו ארוכה, ארוכה מאוד, איש לא לקח אותו לביתו כדי לחבק ולאהוב אותו.
וכל הזמן הזה הוא התגעגע לכך שמישהו יחבק אותו, שלפעמים חשב שהוא לא יוכל לעמוד בכך. כי, כמובן, אין חיבוק שהוא חזק מדי לדובון צעצוע.
ואז בה שוב זמן החנוכה. וחלון הראווה בחנות קושטה בחנוכייה ובסרטים צבעוניים. אך עדיין איש לא קנה את צמירמנדי, שהרגיש עצב רב והיה בודד מאוד כשהוא יושב על המדף במדור הצעצועים.
זה השם שלי הוא חשב לעצמו, כשדמעה התגלגלה על לחי השעיר שלו. אני שונא אותו, וכך גם כל האחרים. הייתי רוצה שיקראו לי בכל שם אחר רק לא צמירמנדי. אפילו שזה עכשיו צמיר בקיצור.
אז ערב קר אחד, כשכוכבים נצנצו חזק בשמיים, ילד קטן עם אבא שלו נכנסו לחנות.
"הי, הבט" אמר האבא כשראה את התווית של הדובון "לדוב הזה קוראים בדיוק כמו לך! רק שלו קוראים גם צמירמנדי ורק בקיצור צמיר. "מה" קרא הילד "ואני חשבתי שבכל העולם אין אחד שקוראים לו צמיר."
ובדיוק כמו צמירמנדי הדוב, כך גם הוא התחיל לשנוא את שמו.
"אז למה שלא תכירו זה את זה" הציע אבא, כשהוא מוריד את צמירמנדי מהמדף.

הילד חיבק את התואם שלו, ששמו כמו השם שלו עצמו, וליטף את הפרווה הרכה שלו. ובאותו הרגע הם שניהם אהבו מאוד זה את זה.
"אני אוהב אותו, אבא, האם אוכל לקבל אותו לחנוכה?" שאל הילד בתקווה. וכשאבא אמר "כן" הוא רקד בכל החנות יחד עם צמירמנדי, כשהם מתנגשים בכל באי החנות.
בסך הכל צמירמנדי לא היה שם נורא כזה, הם החליטו כשהם סיבבו את החנוכייה הגדולה ברקוד. למעשה השם הזה נראה להם אפילו עוד יותר יפה, עכשיו, כשהם מצאו זה את זה באופן מפליא כזה.
צמירמנדי עוד אף פעם לא היה כה שמח. הוא חשב שהתפוצץ מרוב אושר. סוף-סוף הוא ילך לביתו החדש והוא ידע שהילד צמיר יהיה עכשיו ידידו הטוב ביותר.
וצמיר נתן לו חיבוק כל כך חזק שהבטן שלו נמחצה כמעט. אך לא היה לו איכפת. כי הרי אין חיבוק שהוא חזק מדי לדובון צעצוע.